

รายงานการวิเคราะห์ผู้รับบริการ (Customer) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ตัวชี้วัดที่ 1.34 ร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์

เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย (กฎหมาย/ประกาศ)

(ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565)

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 4 สถานประกอบกิจการประเภทใดจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลกิจการ หรือการดำเนินการในเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม ให้สถานประกอบกิจการนั้นปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำนักอนามัยผู้สูงอายุมีแผนการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 จำนวน 1 ฉบับ คือ การยก (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. สำนักอนามัยผู้สูงอายุ จึงได้วิเคราะห์ผู้รับบริการ (Customer) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดที่ ๑.๓๔ ร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย (กฎหมาย/ประกาศ) โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มผู้รับบริการที่ใช้ประโยชน์จากการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่เป็นระดับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามบทบัญญัติมาตรา 32(1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งหมายความว่ากิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่รัฐมนตรีประกาศ จะมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อน ปัจจุบันกลุ่มผู้รับบริการทั้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีจำนวนรวม 7,774 แห่ง และจากการจัดทำข้อมูลสถานการณ์การออกข้อบัญญัติของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ พบว่า มีเทศบาล และ อบต. ที่มีการออกข้อบัญญัติควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จำนวน 4,282 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 63.66 (ที่มา : ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, 31 มีนาคม 2562) ซึ่งในอนาคตกลุ่มผู้รับบริการอีกมากกว่า 3,000 แห่ง จำเป็นต้องดำเนินการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นเพื่อให้การควบคุมกำกับสถาน

ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน) เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งผู้ดำเนินกิจการต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 3) มีทั้งหมด 13 กลุ่มกิจการ รวมทั้งสิ้น 142 ประเภทกิจการ โดยมุ่งเน้นที่กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย

1. เทศบาลทุกระดับ
2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
3. สถานประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

1.2.2 การวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวัง ความผูกพัน ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ

ในเดือนตุลาคม 2564 สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ได้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อการพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. พร้อมทั้งพิจารณากลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วย ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ และผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง ประกาศฯ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ 134-92/2564 พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างประกาศฯ ผลการรับฟังข้อคิดเห็นพบว่า พบว่า ร้อยละ 75 เห็นด้วยกับร่างประกาศทุกประการ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น ขอให้มีการขึ้นทะเบียนหน่วยงานด้วยเพื่อประชาชนจักได้ตรวจสอบได้ให้ดูปีต่อปี เป็นต้น

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวัง ความผูกพัน ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และ ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ

สินค้าและบริการ	ผู้รับบริการ/ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	ความต้องการ/ ความคาดหวัง	ความผูกพัน	ความพึงพอใจ/ ไม่พึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
ร่าง ประกาศ กระทรวง สาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการ ควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการ ให้บริการดูแล ผู้สูงอายุที่บ้านของ ผู้รับบริการ พ.ศ.	ผู้รับบริการ 1. องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น (เจ้า พนักงานที่ เกี่ยวข้อง) ผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย 1. การ ประกอบ กิจการ ให้บริการดูแล ผู้สูงอายุที่บ้าน ของผู้รับบริการ (ผู้ดำเนิน กิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ ประชาชนและ สังคม)	1. ควรพัฒนาคู่มือ แนวทางปฏิบัติตาม ประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการ ควบคุมกำกับดูแลการ ประกอบกิจการ ให้บริการดูแล ผู้สูงอายุที่บ้านของ ผู้รับบริการ พ.ศ. 2. การบูรณาการภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการบังคับ ใช้ประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการ ควบคุมกำกับดูแลการ ประกอบกิจการ ให้บริการดูแล ผู้สูงอายุที่บ้านของ ผู้รับบริการ พ.ศ. 3. หน่วยงาน ส่วนกลางควรมี หน่วยงานให้ คำปรึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินการของ สถานประกอบการ เพื่อให้มีการปฏิบัติ	1. การชี้แจงให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องทราบ และเข้าใจร่าง ประกาศ กระทรวง สาธารณสุข เรื่อง มาตรการ ในการควบคุม กำกับดูแลการ ประกอบกิจการ ให้บริการดูแล ผู้สูงอายุที่บ้าน ของผู้รับบริการ พ.ศ. ผ่าน การประชุมใน เวทีต่างๆ 2. การพัฒนา ช่องทางการ แลกเปลี่ยน ข้อมูลวิชาการ หรือปัญหาจาก การประกอบ กิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่ บ้านของ ผู้รับบริการ (Line กลุ่ม)	1. กลุ่มเป้าหมายผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วย ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้สูงอายุ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต่างๆ เห็นด้วยกับร่าง ประกาศทุก ประการ 2. ขอให้ทบทวน ตามที่เสนอแนะ และให้คำนึงถึง มาตรฐานของ โรงเรียนปริบาล ต่างที่อบรม พนักงานไปแล้ว ขอโรงเรียน เหล่านั้นให้มาเข้า มาสู่ระบบโดยสร้าง มาตรฐานตาม หลักสูตรของกรม อนามัย รับรองใบ ประกาศ ส่วน พนักงานอบรมไป แล้ว (ของเอกชน) อาจทบทวนให้เข้า มาอบรมใหม่	1.ขอให้มีระบบ การขึ้น ทะเบียน หน่วยงานด้วย เพื่อประชาชน จักได้ตรวจสอบ ได้ให้ดูปีต่อปี

สินค้าและบริการ	ผู้รับบริการ/ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	ความต้องการ/ ความคาดหวัง	ความผูกพัน	ความพึงพอใจ/ ไม่พึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
		<p>ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง</p> <p>4. อยากให้มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ให้แก่ ผู้ดำเนินกิจการผู้ให้บริการผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม</p>		<p>โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายรวมทั้งให้กำหนดอัตราค่าบริการและค่าตอบแทนที่เป็นค่ากลาง</p>	

ตารางที่ 2 การกำหนดมาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุ
 บัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย ตามกลยุทธ์ PIRAB

ลำดับ	GAP	มาตรการ	เหตุผลในการกำหนด มาตรการ	ความสอดคล้องตาม กลยุทธ์ PIRAB
1.	เนื่องจากเป็นกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติ ฉบับใหม่ ส่งผลให้ภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้องยังไม่ ทราบรายละเอียด ข้อมูลเชิงลึก และ บทบาทในการ ดำเนินการของตน	การบูรณาการภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการบังคับใช้ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับ ดูแลการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	1. เพื่อขับเคลื่อนการ บังคับใช้ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการ ควบคุมกำกับดูแลการ ประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของ ผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่	- Advocate - Partnership - Regulation
2.	ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่ เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม ยังไม่ รับทราบ และรับรู้ เกี่ยวกับประกาศ กระทรวงฯ เนื่องจาก เป็นกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติ ฉบับใหม่	ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับ ดูแลการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่ ผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม	1. เพื่อสื่อสารให้ผู้ดำเนิน กิจการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และสังคม ได้รับทราบ รับรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง	- Advocate - Investment
3.	บุคลากร เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงาน สาธารณสุข และผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการ ประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ที่บ้านของผู้รับบริการ ยังขาดแนวทางในการ ปฏิบัติตามประกาศ กระทรวงฯ ทำให้ไม่	พัฒนาแนวทางปฏิบัติตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับ ดูแลการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔	1. เพื่อใช้สนับสนุนการ ดำเนินงานขับเคลื่อนการ บังคับใช้กฎหมาย และ เป็นแนวทางปฏิบัติในการ สนับสนุนบุคลากร เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่ บ้านของผู้รับบริการ	- Advocate - Partnership - Investment - Building Capacity

ลำดับ	GAP	มาตรการ	เหตุผลในการกำหนด มาตรการ	ความสอดคล้องตาม กลยุทธ์ PIRAB
	สามารถขับเคลื่อนการ ดำเนินงานบังคับใช้ กฎหมายได้			

2.2 ประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ (C)/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ (SH)

(ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. จำเป็นต้องมีประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

ชื่อประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
2. มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
3. ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

หลักการและเหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้

การพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. จำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งด้านกฎหมายในควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และข้อมูลทางวิชาการเพื่อประกอบการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่
 - 1) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - 2) กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560
 - 3) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558
2. มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่
 - 1) แนวทางควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง)
 - 2) คู่มือแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - 3) คำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน พ.ศ.2553

3. ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ ประกอบด้วย

- 1) สถานการณ์การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
- 2) ประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุ
- 3) สถิติและข้อมูลกิจการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือธุรกิจโฮมแคร์
- 4) สภาพการประกอบธุรกิจและศักยภาพการดูแลผู้สูงอายุของคนไทย
- 5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

หลักการและเหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้ ประเด็นความรู้ที่สำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความรู้ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ หลักเกณฑ์ มาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

กลุ่มคุ้มครองสุขภาพผู้สูงอายุและความร่วมมือระหว่างประเทศ
สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย